

Professionsbachelor i Sygepleje

Modulbeskrivelse

modul 9

Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed

Hold: bosF15, forår 2017

Indhold

Modul 9 - Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed	3
Oversigt over fag og ECTS point på modul 9.....	3
Teoretisk undervisning modul 9 (15 ECTS-point)	3
Studieaktivitetsmodellen modul 9.....	5
Filosofi, etik og religion	6
Videnskabsteori og forskningsmetodik	7
Sygepleje	8
Deltagelsespligt	10
Studieaktiviteter på Modul 9	10
Studieaktivitet A: analyse med sygeplejeteori	10
Studieaktivitet B: vidensøgning	10
Ekstern prøve modul 9	11

Modul 9 - Sygepleje, etik og videnbaseret virksomhed

Modulet retter sig mod menneskets viden, værdier, kultur og livsanskuelse. Modulet retter sig ligeledes mod bearbejdningen af en klinisk sygeplejefaglig problemstilling, hvor der demonstreres anvendelse af grundlæggende videnskabelige arbejdsmetoder og samarbejde om at udforske en klinisk sygeplejefaglig problemstilling.

Modulansvarlig: Pernille Kofoed Nielsen

Efter modulet har den studerende opnået følgende læringsudbytte:

- At beskrive, afgrænse, analysere, diskutere og dokumentere en klinisk sygeplejefaglig problemstilling inden for sygeplejens genstandsområde.
- At søge, sortere og kritisk vurdere praksis-, udviklings- og forskningsbaseret viden med relevans for en selvvalgt klinisk sygeplejefaglig problemstilling.
- At inddrage viden om grundlæggende filosofiske, videnskabsteoretiske og forskningsmetodologiske aspekter knyttet til sygeplejeforskning og –udvikling.
- At formidle og argumentere sammenhængende og stringent.
- At reflektere over etiske aspekter vedrørende udviklings- og forskningsarbejder.
- At reflektere over menneskets livsanskuelse, kulturelle og religiøse baggrund i relation til sygeplejerskers virksomhed.
- At reflektere over sygeplejefaglige fænomener i forhold til eksistentielle, åndelige og etiske problemstillinger.
- At perspektivere sygepleje i relation til sygeplejefagets historiske udvikling.
- At beskrive klassiske sundhedsvidenskabelige forestillinger om viden og give eksempler på sundhedsvidenskabens bidrag til sygeplejeteori og sygepleje praksis.
- At planlægge og evaluere egen læring, herunder indgå i et forpligtende samarbejde med andre.

Oversigt over fag og ECTS point på modul 9

Modul er et teoretisk modul hvor sygeplejefaget er hovedfaget. Sundhedsvidenskab indenfor henholdsvis naturvidenskab, humanistisk videnskab og samfundsvidenskab inddrages i sygepleje.

Teoretisk undervisning modul 9 (15 ECTS-point)

Sygepleje	7.0 ECTS point
Filosofi, religion og etik	3.0 ECTS point
Videnskabsteori og forskningsmetodologi	5.0 ECTS point

I disse point indgår studieaktiviteter og ekstern prøve.

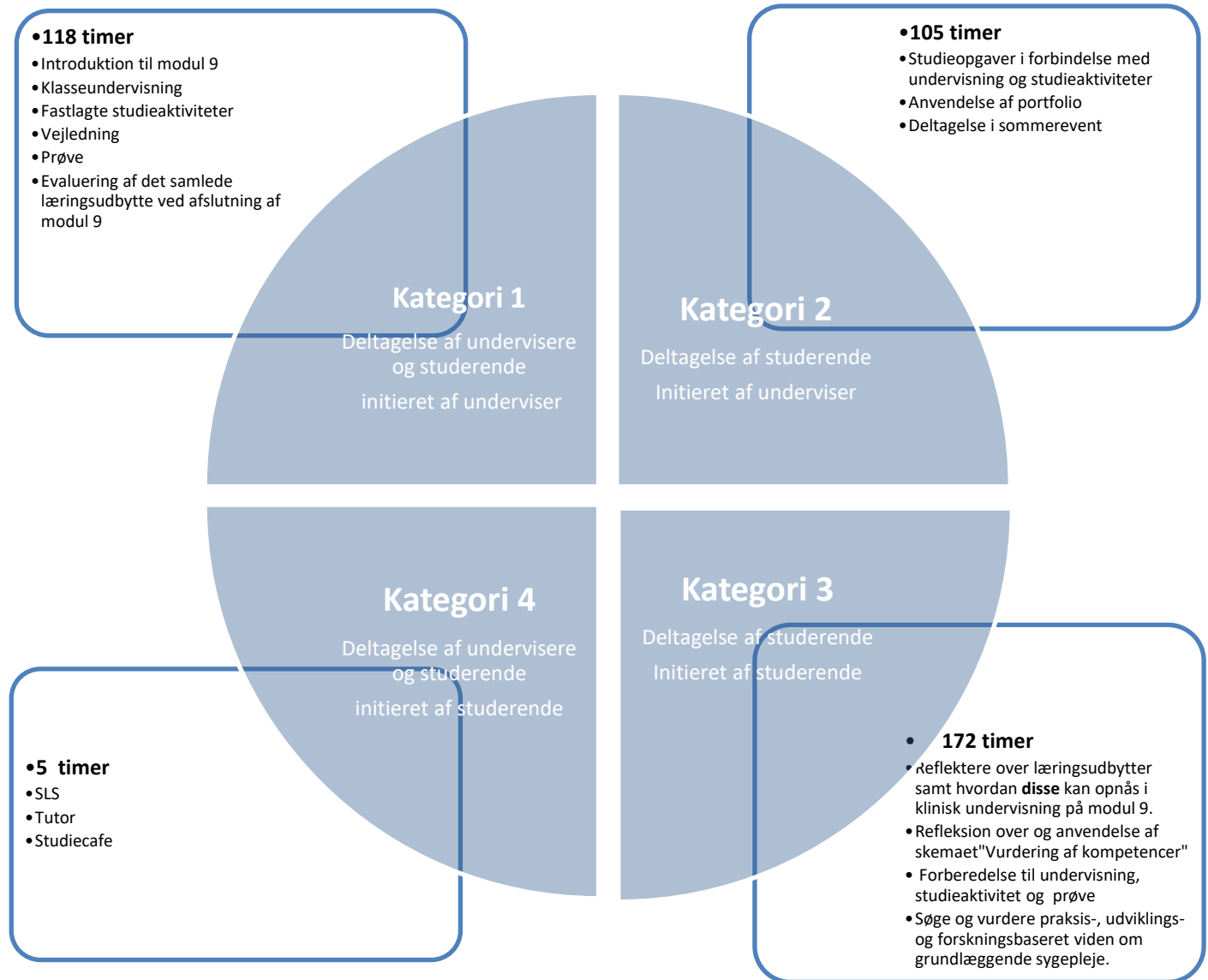
En professionsbacheloruddannelse er et fuldtidsstudie, der består af flere studieformer. Modul 9 indeholder 15 teoretiske ECTS point, hvor 1.5 ECTS point svarer til 1 uge.

Ud over undervisningstimer er der f.eks. forberedelsestid, gruppearbejde, fremlæggelser, opgaveskrivning mv.

Studieaktivitetsmodellen, viser hvordan undervisningen, svarende til 400 timer, er fordelt. Aktiviteterne er inddelt i fire overordnede kategorier.

- Kategori 1: Deltagelse af undervisere og studerende – initieret af underviser. Det kan være klasseundervisning, øvelser og klinisk undervisning.
- Kategori 2: Deltagelse af studerende – initieret af underviser. Det kan være refleksion og arbejde i grupper, studieaktiviteter, evaluering, studiebesøg, klinisk undervisning, observation, sommerevent, undervisning de studerende selv står for.
- Kategori 3: Deltagelse af studerende-initieret af studerende. Det kan være selvstændige studier alene eller i samarbejde med andre studerende, herunder forberedelse, udarbejdelse af studieprodukter etc.
- Kategori 4: Deltagelse af undervisere og studerende – initieret af studerende. Det kan være fremlæggelse af studieprodukter, temadage, etc.

Studieaktivitetsmodellen modul 9

Filosofi, etik og religion

Der fokuseres på:

- Udvalgte filosofiske positioner
- Filosofisk fokus på mennesket som bestående af bevidsthed og krop
- Etske retninger i relation til konsekvensetik, dydsetik, pligtetik og nærhedsetik-som grundlag for diskussion af etiske dilemmaer i sygeplejen
- Etisk refleksion i relation til etiske dilemmaer i sundhedsvæsenet og sygeplejen
- Etske retningslinjer herunder Menneskerettigheder, ICN Kodeks for sygepleje og sygeplejeets etiske retningslinjer
- Udvalgte religiøse begreber og ritualer og etik inden for udvalgte religioner
- Mødet med det religiøse i sundhedsvæsenet

Litteratur:

- ❖ Assing Hvidt, E., Raun Iversen, H. og Ploug Hansen, H. (2013). Someone to hold the hand over me: the significance of transpersonal attachment relationships of Danish cancer survivors. *European Journal of cancer Care*, 22, 726-737.
- ❖ Ausker, N. (2014). Den øjeblikkelige religiøsitet. Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund, nr. 20, s.93-112.
- ❖ Birkler, J (2011). *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, 6. oplag. Munksgaard Danmark. Kap. 1-6;11-16.
- ❖ Christensen, KH. (2008). Spiritual Care Perspectives of Danish Nurses. *Journal of Holistic Nursing*, 26 (1), s. 7-14.
- ❖ Det Sygeplejeetiske Råd (2014). *De Sygeplejeetiske Retningslinjer*. Dansk sygeplejeråd, København.
<http://www.dsr.dk/ser/SygeplejeetiskeRetningslinjer/Sider/SygeplejeetiskeRetningslinier.aspx>, (lokaliseret den 17/6 2015).
- ❖ Kyvik, K.O. (2011) Udvalgte love og regler for forskning med mennesker. I: Vallgård S & Koch L (red.)(2011) *Forskningsmetoder i folkesundhedsvidenskab*. 4. udgave, Munksgaard Danmark, Kap 14.
- ❖ Raakjær, O (2011). Tro – hjælp eller trussel – om tro og gudsbilleder i mødet med den alvorligt syge og døende patient. I: Dalgaard, KM og Jacobsen, MH (red). *Humanistisk Palliation*. Hans Reitzels Forlag. Kap. 9, s. 162-176.
- ❖ Rasmussen, J.(2012). *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. 1. udgave. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. S. 55-70; 113-145.

Evt. yderligere materiale følger.

Underviser: Kirstine Rosendal

Videnskabsteori og forskningsmetodik

Der fokuseres på de klassiske sundhedsvidenskabelige forestillinger om viden ud fra natur-, human- og samfundsvidenskabens bidrag til sygeplejeteori og sygepleje praksis.

Centrale elementer:

- søge, sortere og kritisk vurdere udvalgt praksis-, udviklings- og forskningsbaseret viden i klinisk sygeplejefaglig problemstilling.
- inddrage viden om grundlæggende filosofiske, videnskabsteoretiske og forskningsmetodologiske aspekter, der er knyttet til sygeplejeforskning og udvikling indenfor sygeplejefaget.
- arbejde med eksempler på sundhedsvidenskab ud fra natur-, humanistisk- og samfundsvidenskabs bidrag til sygeplejepraksis.

Litteratur:

- ❖ Andreasen T (2009a). Spørgeskemaundersøgelser i kritisk videnskabsteoretisk belysning. Del I. Kontekstproblemer. *Tidsskrift for Sygeplejeforskning* 2: 20-26
- ❖ Andreasen T (2009b). Spørgeskemaundersøgelser i kritisk videnskabsteoretisk belysning. Del II. Selvindsigtsproblemer. *Tidsskrift for Sygeplejeforskning* 3:16- 22
- ❖ Birkler J (2005). *Videnskabsteori*. Munksgaard Danmark, København. Kapitel 6 + 8
- ❖ Bjørknes G & Rustøen T (2012). Smertevurdering av sederte pasienter på respirator. *Sykepleien Forskning* 1: 32-39
- ❖ Boolsen MW (2006). Om at kombinere kvalitative og kvantitative metoder. *Sygeplejersken* 18, 58-60
- ❖ Buus N et al. (2008). Litteratursøgning i praksis. *Sygeplejersken* 10: 1-8
- ❖ Francis SR & Olsen PR (2013). Kompetancer i sygeplejen til unge med kræft – En kvalitativ hermeneutisk undersøgelse med inddragelse af Chinn & Kramers kundskabsteori. *Klinisk Sygepleje* 2: 30-39
- ❖ Frederiksen, K. & Beedholm, K. (2011). Analyse af forskellige former for tekstmateriale. I: *Bachelorprojekter inden for det sundhedsfaglige område – indblik i videnskabelige metoder*. Nyt Nordisk forlag Arnold Busck. Kap 3.1.5, s. 71- 82.
- ❖ Frølund JC & Pedersen PU (2011). Dyspnø hos uhelbredeligt syge og døende kræftpatienter – En systematisk litteraturgennemgang af hvilken evidens der er for lindring af dyspnø hos uhelbredeligt syge og døende kræftpatienter. *Vård i Norden* 99 vol 31/1, 10-15
- ❖ Hansen JO et al. (2011). Pårørendes oplevelser af samlivet med deprimerede mennesker: en kvalitativ metasyntese. *Vård i Norden* 102 vol 31/4, 32-37
- ❖ Hilden PK og Middelthon A-L. (2002). Kvalitative metoder i medicinsk forskning – et etnografisk perspektiv. *Tidsskr Nor Lægeforen* 122: 2473-76
- ❖ Hounsgaard L (2009). Feltarbejde med deltagerobservation og interview som tilgang til forskning i sygepleje. *Tidsskrift for Sygeplejeforskning* 2:15-29

- ❖ Jensen, L.B.(2011). *Indføring i tekstanalyse*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
- ❖ Kjær L & Glasdam S (2011). Et liv med psoriasis – et litteraturreview. *Klinisk Sygepleje* 2, 28-44
- ❖ Lomborg K (2005). Om grounded theory – hvad det er og ikke er. *Klinisk Sygepleje* 2: 4-11
- ❖ Lomborg K et.al. (2005) Body care experienced by people hospitalized with severe respiratory disease. *Journal of Advanced Nursing* 50(3), 262-271
- ❖ Malterud K (2002). Kvalitative metoder i medisinsk forskning – forudsætninger, muligheder og begrænsninger. *Tidsskr Nor Lægeforen*. (122): 2468-72
- ❖ Martinsen B et al. (2008). The meaning of assisted feeding for people living with spinal cord injury: a phenomenological study. *Journal of Advanced Nursing* 62(5): 533-540
- ❖ Nielsen KT og Glasdam S (2011). Døden på plejehjem – en Foucault inspireret analyse af diskurser om døden og pleje af døende på danske plejehjem i dette årtusinde. *Vård i Norden* 1, 39-44
- ❖ Röing M et al. (2008) Living in a state of suspension – a phenomenological approach to the spouse's experience of oral cancer. *Scand J Caring Sci* 22: 40-47
- ❖ Sundhedsstyrelsen (2014). Danskernes sundhed. Den nationale sundhedsprofil 2013.
<https://sundhedsstyrelsen.dk/~media/1529A4BCF9C64905BAC650B6C45B72A5.ashx> (set 08.01.2016)
- ❖ Toppenberg MD & Uhrenfeldt L (2012). Den kirurgiske hospitalspatients ernæringsrisici – en litteraturgennemgang. *Klinisk Sygepleje* 26(1): 9-22
- ❖ Vallgård S & Koch L (red.)(2011) *Forskningsmetoder i folkesundhedsvidenskab*. 4. udgave, Munksgaard Danmark
- ❖ Ågård AS & Harder I. (2007). Relatives' experiences in intensive care – Finding a place in a world of uncertainty. *Intensive and Critical Care Nursing* 23: 170-177
- ❖ Ågård AS et al. (2012). Struggling for independence: A grounded theory study on convalescence of ICU survivors 12 month post ICU discharge. *Intensive and Critical Care Nursing* 28: 105-113

Yderligere materiale til undervisningen oplyses senere.

Underviser: Pernille Kofoed Nielsen

Sygepleje

Der arbejdes med forskellige sygeplejefaglige fænomener i forhold til eksistentielle, åndelige og etiske problemstillinger samt menneskets livsanskuelse, og kulturelle og religiøse baggrund i relation til sygeplejerskers virksomhed. Derudover arbejdes med at perspektivere sygepleje i relation til sygeplejefagets historiske opkomst og udvikling.

Sygeplejens historie

- Den moderne sygeplejes opståen og fagets udvikling
- Teoriudviklingen inden for sygeplejen

Litteratur:

- ❖ Beedholm, K. (2008). Sygepleje og kropspleje – analytiske refleksioner over måder at beskrive sygepleje på. I: Glasdam, S og Bydam, J. (red). *Sygepleje i fortid og nutid – historiske indblik*. Kap. 8, s. 159-180.
- ❖ Engel, LV.(2013). Sygeplejeteoretikere – en historisk oversigt. I: Hundborg, S. og Lynggaard, B (red.). *Sygeplejens fundament*. Kap, 16, s 212-234. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.
- ❖ Hall, O. C.(2010). Sygeplejeteori - udvikling, begreber og anvendelse. I: Jørgensen, B. B. og Steinfeldt Østergaard (red). *Med sygeplejeteori som referenceramme – i forskning og udvikling*. Kap 1, s 15-38. Gads Forlag.
- ❖ Frederiksen, K. (2008). Om hvordan fattige syge blev hospitalspatienter, og stuekoner blev sygeplejersker. I: Glasdam, S og Bydam, J. (red). *Sygepleje i fortid og nutid – historiske indblik*. Kap. 4, s. 87-103.
- ❖ Glasdam, S. (2008). Uddannelse af sygeplejersker – belyst fra et fagpolitisk perspektiv. I: Glasdam, S og Bydam, J. (red). *Sygepleje i fortid og nutid – historiske indblik*. Kap. 5, s. 104-124.

Refleksion over sygeplejefaglige fænomener i relation til eksistentielle og åndelige problemstillinger

- Patientens oplevelse af håb, livsmod, lidelse, mening og meningsløshed
- Sygeplejerskens rolle i forhold til åndelig eksistentiel omsorg

Litteratur:

- ❖ Alsvåg, H (2014). Omsorg – med udgangspunkt i Kari Martinsens omsorgstænkning. I: Birthe Kamp Nielsen (red.). *Sygeplejebogen 3 – teori og metode*. Gads Forlag. Kap. 2, s. 33-69.
- ❖ Beedholm, K; Frederiksen, K (2013). Teorier i sygepleje. I: Hundborg, S. og Lynggaard, B (red.). *Sygeplejens fundament*. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. Kap. 15, s. 212-234.
- ❖ Eriksson, K (1995). *Det lidende menneske*, Munksgaard, Danmark, København, s. 15-99.
- ❖ Martinsen, K (2006). *Samtalen, skønnen og evidensen*, Gads Forlag, København, s. 143-174.
- ❖ Morse, J. (2001). Toward a Praxis Theory of Suffering. *Adv Nurs Sci*. 24(1): 47-59.

- ❖ Overgaard, A.E (2011). Mødet med lidelse hos uheldeligt syge eller døende mennesker – set i et omsorgsteoretisk perspektiv. I: Dalgaard, KM og Jacobsen, MH (red). *Humanistiske Palliation*. Hans Reitzels Forlag. Kap.13, s. 236-254.
- ❖ Overgaard, A.E; Jørgensen, B.B. (2014). Katie Eriksson: sundhed, omsorg og lidelse. I: Birthe Kamp Nielsen (red.). *Sygeplejebogen 3 – teori og metode*. Gads Forlag. Kap. 3, s. 69-89.

Supplerende litteratur m.m. meddeles i relation til undervisningen.

Undervisere: Kirstine Aakerlund Rosendal og Pernille Kofoed Nielsen

Deltagelsespligt

I de teoretiske uddannelsesperioder deltager den studerende i de fastlagte og målrettede undervisnings- og vejledningsforløb rettet mod modulets tema og centrale fagområder med henblik på at udvikle viden, færdigheder og kompetencer.

Deltagelse i 2 studieaktiviteter er obligatorisk.

Ved manglende deltagelse kan der foretages en helhedsvurdering med udgangspunkt i modulets læringsudbytte.

Studieaktiviteter på Modul 9

For begge studieaktiviteter gælder, at der er krav om aktiv tilstedeværelse, aflevering af et skriftligt produkt samt fremlæggelse og diskussion i klassen.

Studieaktivitet A: analyse med sygeplejeteori

Gruppevis udarbejdes et skriftligt produkt på mindst 2 A4-sider, som lægges i Studiezonen og sendes med mail direkte til underviseren. Produktet fremlægges og diskuteres i klassen.

Studieaktivitet B: vidensøgning

Gruppevis udarbejdes skriftlige refleksioner over individuelle sygeplejefaglige problemstillinger, eksempelvis mind-maps. Ud fra nøgleord (keywords) i de skriftlige refleksioner, udføres vidensøgning og -vurdering i relation til indkredningen af den valgte kliniske sygeplejefaglige problemstilling. Gruppevis udarbejdes skriftlige produkter, hvor søgeproces og resultat beskrives. Dette afleveres i Studiezonen og via mail direkte til underviseren. Tidspunkt for fremlæggelse med reflekterende team vil fremgå af særskilt læseplan.

Ekstern prøve modul 9

Indstilling til ekstern prøve på modul 9 sker automatisk. For at afvikle prøven skal de fastlagte studieaktiviteter være gennemført og kravene opfyldt. Prøven er en individuel skriftlig opgave med ekstern censur, og indgår som 3 ECTS point.

Opgaven skal indeholde problemstilling, afgrænsning, problemformulering, metodebeskrivelse, herunder beskrivelse af undersøgelsesdesign og litteratursøgning, samt analyse, kort diskussion og perspektivering. Den valgte problemstilling skal afspejle modulets læringsudbytter, herunder eksistentielle, åndelige og/eller etiske problemstillinger i relation til sygeplejerskens virksomhed.

Litteraturliste skal vedlægges.

Opgaven må max. være på 10 normalsider, og skal udformes i overensstemmelse med tekniske retningslinjer (se studiehåndbogen).

I forbindelse med opgaveskrivningen gives to gange vejledning, henholdsvis gruppevejledning/reflekterende teams (30 min pr. studerende) og individuel vejledning (45 min pr. studerende).

Vurdering

Den studerendes præstation bedømmes ved 7-trins skalaen ud fra de beskrevne praktiske og faglige kompetencer jvf. Bekendtgørelse nr. 262 af 20/03/2007 om karakterskala og anden bedømmelse. For at bestå prøven kræves mindst karakteren 2.

Bedømmelsen tager udgangspunkt i en vurdering af, i hvilket omfang den studerende lever op til formålet for prøven.

Kriterier for at opnå karakteren 12, den fremragende præstation:

"Karakteren 12, gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler".

Kriterier for at opnå karakteren 02, den tilstrækkelige præstation:

"Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål".

Der er mulighed for at indstille sig 3 gange til prøven.

Klager vedrørende eksamensafgørelse følger bestemmelserne i gældende bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser BEK nr. 863 af 16/08/2012.